

נראדה אור

פרשת בא תשי"ד
גליון רז שנה ה

באור רבוה"ק מלעכוויטש קודיניע

{ שניני אור }

שבת יארציט של מרן הלעכוויטשער. השבת היא יומא דנשמטא והצדיק כל כולו נשמה, לכך בשבת קודם יום ההילולא כבר מאיר אור הצדיק – מבאר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

כל שבת יום קדוש הוא ויום הילולת הצדיק אף הוא זמן מסוגל להתקדש, כמה קדושה ורוממות ניתן אם כן לשאוב משבת בה יש את כח יום ההילולא, **בפרט של צדיק שהאיר ביותר אור השבת בנפשות ישראל בדורו ובדורות אחריו.**

צדיק כתמר יפרח כארוז בלבנון ישגה – שמעתי לבאר כי עץ התמר אינו גבוה כל כך אך מצמיח פירות לאכילה, הארוז לעומתו גבוה מאד אך אינו נותן פירות. ישנו **צדיק כתמר** שקומתו אינה תמירה כל כך, ודוקא משום כך הגנו יכולים לאכול מפירותיו – ללמוד ממעשיו. אך ישנו צדיק **כארוז בלבנון** שדרגתו כה גבוהה עד שאין לנו כלל שייכות למעשיו, אין לנו אלא לעמוד למטה ולהתפעל מגבהו – לרומם מעט את שאיפותינו בראותנו גובה שכזה.

בדברות הקודש מיום הילולת הלעכוויטשער שנדפסו בגליון זה פורש מרן אדמו"ר שליט"א **משנתו של מרן בעבודת התפלה** ומראה כי באמרות קדשו של אותו צדיק קיימים שני הקצוות – כתמר וכארוז. מחד גיסא שח פעם מרן שבעת אומר היהודי בתפלתו אדון עולם, אם בשעת אמירת תיבת אדון חושב הוא על תיבת עולם, עדיין אין זו תפלה.

לנו הקטנים – מבאר אדמו"ר שליט"א אין שייכות לדרגה כזו שבשעת אמירת תיבה בתפלה לא קיים בעולם שום דבר אחר, מאמרה כזו ניתן רק לעמוד מלמטה ולהתפעל מהגובה.

מאידך כבר פירש מרן והתפללו אליך דרך ארצם, להתפלל להשם יתברך שיעשה לו דרך להתקרב מתוך הארציות. כאן כבר מדובר במי שעדיין מונח בארציות וסובר שאם כן אינו שייך לעבודת התפלה, אליו נאמר כי אדרבה בכח התפלה לבקוע את הארציות – להפוך את הלב החומרי ללב משתוקק להשם יתברך.

כח גדול הוא להיות **צדיק כתמר וכארוז גם יחד** – ראשו מגיע השמימה ועם זאת סולם מוצב ארצה. להעניק מושגים של רוממות וגובה מחד גיסא וכלים המתאימים למדת המקבלים מאידך גיסא.

ואם אוחזים אנו כבר כאן נעתיק את הדברים גם אלינו – אנשים קטנים של הדור האחרון. אותו צדיק אמנם ראשו מגיע השמימה בדורו – בהדרכתו לסגל תלמידיו רמי המעלה, ובכח זאת סולם מוצב ארצה – בדורנו אנו, להאיר לכל אחד מאיתנו במקומו הוא.

זכותנו וגם חובתנו לנצל מתנה שכזו ולואי ולא נאבד מה שנותנים לנו.

{ דברות קודש }

התקשרות כל עניני הבריאה לרצון העליון

(תהלים קיא ז) 'ראשית חכמה יראת ה', על ידי שמתנייע ומקשר עצמו לחכמת התורה בא ליראת ה', ועל ידי זה מקשר כל עניני העולם לראשית הבריאה ואינו נמשך אחר הלוש החיצוני.

ביטול קליפת מצרים במכת בכורות

מטעם זה לקו מצרים ביותר ולקו אלהיהם במכת בכורות, כי ענין קלי' מצרים ערוות הארץ שאינם מקשרים עניני העולם לבחינת ראשית, שעוסקים בכל ענין גשמי באופן שהולכים אחר תאוות לבם כאילו זהו ראשית וסיבת בריאתו, ואינם מביטים לשורש הדבר שהוא רצונו יתברך לגלות כבודו יתברך על ידי כל נבוא, ובהיות ישראל משוקעים בקלי' מצרים לא היו יכולים לקשר עניני העולם לבחינת ראשית.

לכך הכה הקב"ה בכורי מצרים, כי הבכור הקודם לכל האחים מורה על בחינת ראשית, ועל ידי שלקו בכוריהם יצאה בחינת ראשית מתחת יד מצרים וזכו ישראל לבחינת בכור – לקשר הכל לבחינת ראשית – 'כל בכוריהם הרגת ובכורך ישראל גאלת'. ולזה היתה מכה זו קשה מכולם ואף לקו בה אלהיהם, כי בה היה עיקר ביטול כח קלי' מצרים.

תיקון מה שנפגם בנפש בבחינת ראשית

זהו הביאור בהא דאיאת בזוה"ק (נח סב.) שיש פגמים חמורים שאין מועיל עליהם תשובה כי אם בתיבתא סגי. כי נפש האדם יש לה שלשה לבושים מחשבה דיבור ומעשה, והמחשבה היא בחינת ראשית באדם. ובאם פוגם ח"ו במחשבתו ונמשך אחר תאוות לבו פוגם ח"ו בבחינת ראשית שהוא מחשבה הקדומה לבריאת העולם, כי כל תכלית רצונו יתברך בבריאה עבור שבבוא עליו נסיון יתגבר שלא להמשך אחר תאוות אלא יקשר הכל לראשית הבריאה. ובאם אינו עומד בנסיון ונמשך אחר הלוש חמשה בעמוד הבא <<<

וידבר ה' אל משה לאמר, קדש לי כל בכור פטר כל רחם בני ישראל באדם ובבהמה לי הוא (יג ב).

במדרש (רבה יט ז) רבי נתן אומר אמר הקב"ה למשה כשם שעשיתי יעקב בכור שנאמר (ד כב) 'בני בכורי ישראל' כך אני עושה למלך המשיח בכור שנאמר (תהלים פט כח) 'אף אני בכור אתנהו', כך 'קדש לי כל בכור', והזהר לישראל כשם שבראתי את העולם ואמרת להם לישראל לזכור את יום השבת זכר למעשה בראשית וכו', כך היו זוכרים הניסים שעשיתי לכם במצרים וכו'.

ישראל מקשרים כל הבריאה לראשית המחשבה

הביאור כי דרשו חז"ל (רש"י בראשית א א) עה"פ (בראשית א א) 'בראשית ברא אלקים וגו', בראשית – בשביל התורה ובשביל ישראל שנקראו ראשית, וכן אמרו (בראשית רבה א ד) מחשבתם של ישראל קדמה לעולם, קדמה לכל דבר. והכונה בזה שראשית הבריאה הוא הרצון שעלה לפניו יתברך לברוא העולם כדי שיתגלה בו כבוד מלכותו, כדברי המשנה (אבות ו יא) כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו, על ידי שבכל ענין יקשרו הנבראים אחרית דבר אל ראשיתו ולא ימשכו אחר הלוש החיצוני.

כלומר בעת עסקו בענין גשמי שהגוף מתאוה להתענג בו, יתבונן בתכלית בריאת דבר זה ויעסוק בו כרצונו יתברך מבלי להתגשם, ובוה מקשר אותו לרצון העליון שורש כל הנבראים. וזהו 'בראשית' – בשביל ישראל שנקראו ראשית, כי להם הכח לקשר כל עניני העולם לבחינת ראשית הוא הרצון העליון הקודם לכל.

וכן מה שאמרו בשביל התורה שנקראת ראשית, כי על ידי התורה זוכה היהודי לקשר הכל לבחינת ראשית, לעסוק בענינים גשמיים באופן הראוי. כמאמר הכתוב

פסח ממשמש ובא

מרן אדמו"ר מוהר"א הגדול מקארלין ז"ע היה נוהג, שמעת שהיו קוראים בתורה פרשת בא בה נאמרה מצות קרבן פסח ואכילת מצה, לא היה מניח ספר על השולחן מחשש חמץ, באומרו: עס גייט שוין צו פסח [הפסח קרב ובא].

לקדש המחשבות הראשונות בכל יום

קדש לי כל בכור (ג ב).

רביה"ק מוהרמ"מ מוויטעבסק זי"ע היה אומר שהעיקר לקדש המחשבה הראשונה תיכף בקומו משנתו בבוקר, וזהו 'קדש לי כל בכור' - היינו המחשבה הראשונה. וכ"כ באגרת קודש אשר לו (פ"ה הארץ מכתב ח): והיות ידוע שהגוף הוא גשם כלה ולא נקרא אדם אלא הנפש, והגוף הוא בשר אדם כמאמר (ל ב) 'על בשר אדם לא יסך', והנפש היא החיות שבגוף והיא יש לה התקשרות עם הרוחניות מעולם לעולם עד מקום מחצב הנשמות ולמעלה למעלה עד אין סוף ב"ה. אם כן מהראוי הוא תיכף כשיעמוד בבוקר שיהיה הראשית לעבודת בוראו ית' וליתן הראשית לנפש, כי היא העיקר ולא הגשם שהוא כלה ונפסד, וכל היותר רוחני הוא העיקר הגדול.

כשאדם קם בבוקר, תיכף יבין בעצמו שהבורא יתברך עשה עמו טובה וחסד שהחזיר הנשמה אליו והיא ממלא כל הגוף, ובזה מקדש עצמו, כמאמר (ירמיה ב, א) 'קודש ישראל לה' ראשית וגו', כי זה נקרא ראשית המחשבה, ועדיין לא פנה המחשבה אנה ואנה. גם הראשית של כל אבר יקדש, דהיינו הראיה והשמיעה והדבור, שלא יקדים עינו קודם שימשיך את הבורא יתברך על העין, וגם על השמיעה והבנה והדבור, ובודאי יהיה כל מעשיו בכל יום ההוא קדושים, כמ"ש (ישעיה מו, י) 'המגיד מראשית אחרית', ויהיה לו אחרית טוב.

היים וחסד (הנהגות קדושות)

שמעתי אומרים בשם הרב מוהר"ם זצוק"ל מנעשחזי - 'ובראשי חדשיכם' (במדבר כח יד) - היינו כשתרצו לחדש מעשיכם. אזי מתחלה 'תקריבו עולה לה' - היינו המחשבה ראשונה תקריבו לה'. וכשהקב"ה עוזר לו אשר תיכף בקומו משינתו נקשר ומקדש המחשבה שלו להקב"ה, אזי בכל לו לילך בכל היום מקושר להקב"ה ולקשר כל דבר להמחשבה ראשונה.

בית אהרן לראש חודש שבט (ס"ה)

ע"י ציצית מקשרין המחשבות לשורשן

'קדש לי כל בכור וגו'. בכור הוא המחשבה הראשונה בקומו בבוקר לקדש אותה לה', הן של אהבה לאהבת ה' והן של שאר מדות. וזה לעומת זה כשנפל המחשבה עם המדות של הסטרא אחרא נקרא 'בכור מצרים'. והעצה לקשר המחשבה לשורשו שיהיה בלתי לה' לבדו היא בעטיפת ציצית, כי ציצית עולין ל"ב חוטי'ן והוא השם אשר הכה בכור מצרים, כמו שאמר הכתוב (ב סט) 'וה' הכה כל בכור' דהיינו שם ל"ב, כשמבטל לבכור דקליפה מקשר עצמו בבכור דקדושה, ולכן תיכף אחר הנחת ציצית אפשר להניח תפילין שהוא פרשת קדש.

עירין קדישין בשם הרה"ק מרוזין זי"ע

בלב אחד, ובכח אחדות זו יזכו לשלמות הדעת והיא זכותם לצאת ממצרים.

זהו ביאור הכתוב 'ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה' וגו', משה הוא שורש הדעת ואמר לו הקב"ה 'בא אל פרעה וגו' ולמען תספר' וגו', תספר מלשון ספיר ויהלום, שיכניע כח פרעה ויאיר לישראל בחינת הדעת, 'וידעתם כי אני ה' לשון רבים, על ידי שיהיו הרבים באגודה אחת יזכו לשלמות הדעת והדבקות בהשם יתברך.

פ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בא תשע"ד, ליל שבת

» המשך 'דברות קודש' מעמוד הקודם

החומרי, נמצא פוגם ח"ו בבחינת ראשית ולכן קשה ביותר התשובה על זה.

אמנם בימי השובב"ם שקוראים בהם פרשיות יציאת מצרים נתעורר שוב יציאת ישראל מקלי' מצרים להיות בבחינת ראשית, ויכול לתקן אף מה שפגם בבחינת ראשית ולהשיב הכל לרצון העליון. ועיקר התיקון על ידי יגיעת התורה, כפי שנתבאר שנקראת התורה ראשית על שיש בה הכח לקשר כל עניני העולם לראשית הבריאה.

יעקב ובניו קבלו מעלת הבכורה

זהו ביאור דברי המדרש כשם שעשיתי יעקב בכור שנאמר 'בני בכורי ישראל', שיעקב קיבל כח הבכורה להיות זרעו אחריו בבחינת ראשית לקשר כל עניני העולם לרצון הקודם לכל, כך אני עושה למלך המשיח בכור, שבביאת המשיח יושלם בחינת ראשית בעוה"ז שתהא כל הבריאה כראשית המחשבה, בעת יתגלה בכל הנבראים כבודו יתברך הנסתר עתה תחת הלבושים הגשמיים, 'והיה ה' למלך על כל הארץ'.

כך קדש לי כל בכור, שיקדשו ישראל בחינת בכור לקשר המציאות הגשמית לראשית המחשבה. והזהר לישראל כשם שבראתי את העולם ואמרת לי להם לישראל לזכור את יום השבת זכר למעשה בראשית, כי בשבת זוכה היהודי ליראת ה' כדאיתא בזוה"ק (הקדמה לתקונים ה): 'בראשית' - אותיות ירא שבת, ומתוך יראתו עוסק בעניני העולם כראוי מתוך התבוננות בתכלית מעשה בראשית ואינו נמשך אחר תאוות לבו. כך היו זוכרים הניסים שעשיתי לכם במצרים, שבניסים אלו זכו לחירות עולם מקלי' מצרים, שיוכלו תמיד לקשר הכל לבחינת ראשית.

יעזור השם יתברך שנזכה לקשר כל המעשים הדיבוריים והמחשבות להשם יתברך ולתקן כל הנצרך תיקון, ונזכה לגילוי כבודו יתברך בעולם בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

בא תשע"ה, רעוא דרעיון

כשלאו כלה גרש יגרש אתכם מזה (יא א).

היצה"ר מדמה לאדם שעזבו

'כשלאו' כתוב בכ"ף הדמיון, פעמים אדם סבור שהיצה"ר כבר שלחו והניחו לנפשו, אבל באמת הוא רק 'כשלאו' - רק נדמה לו שהוא כן, אך עדיין הוא נמצא בנכבי הלב ולא עזבו כלל.

הרה"ק רבי מיכל מלעכוויטש זי"ע

מן השמים מסייעים להחפץ לגרש הרע מקרבו

כלה, לשון חמדה. 'כשלאו', כשאדם משליח ממנו מידות הרעות - כלה גרש, אם חומד לגרש הרע אז בודאי יגרש, שהקב"ה מסייע לו לגרש, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (שבת קד.) - הבא לטהר מסייעין אותו.

עוד י"ל 'כלה גרש', אם המגרש חומד להדבק בקדושה, אז 'גרש יגרש' הרע לגמרי.

מרן אדמו"ר הזקן זי"ע

יציאה מגלות הדעת בכח האחדות

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה וגו', ולמען תספר באזני בנך וגו' וידעתם כי אני ה' (יא ב-א).

בספה"ק דייקו מה טעם פתח הכתוב בלשון יחיד - 'ולמען תספר' וסיים בלשון רבים 'וידעתם כי אני ה'.

איתא בארז"ל (שער הכוונות פסח דרוש א) שענין גלות מצרים הוא גלות הדעת, וענין הדעת התקשרות המדות להשם יתברך. ולכך אמרו (ויקרא רבה א ה גדרים מא.) דעה קנית מה חסרת - דדא ביה כולא ביה, כי תכלית העבודה לקשר כל מדות הלב לנשמה שבקרב - חלק אלו-ה מעמל. אמנם כיון ששלמות התקשרות נשמת היהודי בהשם יתברך על ידי היותה חלק מכלל נשמות ישראל והוא הנקרא דעת כללית, אין היהודי זוכה בשלמות לדעת פרטית שהוא התקשרות מדותיו להשם יתברך אלא על ידי שמתאחד עם כל איש ישראל.

מטעם זה נקראת האחדות שלום - היפך המחלוקת והפירוד כי בחינת שלום הוא התקשרות המציאות הגשמית בהש"ת, ואין זוכים לכך אלא על ידי התאחדות כל ישראל. וכן השבת נקראת שלום, כי בשבת נשפע דעת לכל איש יהודי כמאמר הכתוב (לא יג) 'לדעת כי אני ה' מקדישכם', והוא על ידי אחדות בני ישראל כמאמר רז"ל (בראשית רבה יא ח) כנסת ישראל יהיה בן זוגך. לכך אמרו (קרח קעו:) קרח פליג על שבת, כי במה שהחזיק במחלוקת פליג על שבת שהוא השפעת הדעת בכח האחדות.

לכך בעת ששאל משה להקב"ה באיזו זכות יצאו בני ישראל ממצרים, אמר לו הקב"ה 'בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה' (ג יב), שבבואם להר סיני יהא יחן שם ישראל נגד הרה"ק (ט ב) - כאיש אחד

אספנו לך חסידי...

שיחת חברים בדרכי רבותינו

עודת הילולא קדישא לערן הס"ק עלעכוויטש זי"ע

ננסת ישראל יהיה בן זוגך – אהבת חברים נחת רוח לשכינה הק' | מתק"ע עד לתשפ"ד? | מעשי אבות עושים רושם בליבות הבנים | שייכות לצדיקים הקודמים | הצדיקים מסייעים לנו 'לחיות' כל דבר שבקדושה | לנו זנלכה באור... | עיקר העבודה הוא לגלות פנימיות נקודת הלב...

סעודת ההילולא למרן הס"ק מלעכוויטש זי"ע. אם בכל יומא דהילולא של צדיק וקדוש מתלהמים החסידים באש קודש, קל וחומר שבעתים כשעומדים בעצם יומא דהילולא של מרן הקדוש מלעכוויטש זי"ע.

זה האיש מרגיז ממלכות. דיבורי קדשו מרגיזים ממקומם את האי מלך זקן וכסיל, כאז כן היום, הדיבורים המועטים, הספורים יחסית, שנשתמרו בקרבנו מדור לדור, מאירים את דרך ה', מנתבים את נשמות ישראל בסבך עקבתא דמשיחא.

לא קל לחסיד קוידנוב לצמצם את דיבורו ומחשבותיו בהאי יומא דקא גרים, יותר ממה שאומר החסיד חושב הוא, ורגשותיו רבים יותר ממחשבותיו, בשולחן ערוך לסעודה עם כוסית לחיים קטנה מסתדרים קצת המחשבות, מתבהרים האותיות ונשזרים לכדי מילים, משפטים ושורות.

ראש החבורה: אמרה שבת לפני הקב"ה לכולם נתת בן זוג ולי לא נתת, אמר לה הקב"ה – כנסת ישראל יהיה בן זוגך, האיר מרן הס"ק זי"ע, שמה שישאל מתכנסים בשבת קודש זה יהיה בן זוגו של השבת. כמדומה ששמעתי בשם כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שהשבת רומזת היא על מידת המלכות, בשבת קודש מתגלה כי ששת ימים עשה הוי"ה את השמים ואת הארץ, מאיר בליבות בני ישראל, מציאות מלכותו ית' בעולם,

תכלית מידת המלכות להתוודע ולהגלות כי הוא מלך על כל הארץ.

מידת המלכות שואלת, מי יהיה לי לזוג? כיצד אזכה שאורי יזרח בליבות בני ישראל? אין ידע כל יהודי ויהודי כי לה' המלוכה ומושל? ומשיב הקב"ה ננסת ישראל – כשישראל מתכנסים יחדיו – אפילו בששת ימי המעשה, באהבת חברים בעצה אחת ומחשבה אחת, בזאת תוכלי להיות לבן זוג לנשמות ישראל, להאיר את נשמתם באור האמונה, להחדיר בקרבם את אור הוי"ה ב"ה.

אהרן יוסף: אני רואה שראש החבורה בוער כבר באש הצדיק, אשו משום חצו להדליק אף אותנו באש הגדולה...

כשמתכנסים לסעודת מצוה באהבת חברים ביומא דהילולא של הצדיק אשר כל יגיעתו ועבודתו עלי אדמות אחת היא – לקרוע סגור לבבם של ישראל, לגלות פנימיות לבם לדבקה בו ית"ש, כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א כבר האריך בשולה"ט בשנת תשע"ט על גילוי מידת המלכות שיסד רבינו הסבא קדישא בכוחו הגדול.

בעלי השגה ובעלי מדרגה, בעלי עגלה ובעלי פונדק, את כולם טלטל מרן, מי שדורך על מפתן דלתו של הס"ק – ידעו לומר האנשים – לא יוצא אותו בן אדם, הוא חוזר עם מבט אחר על העולם, מפוכח יותר, ניצוץ של בוז לבלבולי היצר הרע. בסעודת הילולא זו שיושבים מתוך אהבת חברים, באחדות, ניתן קצת להרגיש מאורו הבהיר שהאיר מרן כאן בעולם הזה, להיות בן זוג למידת המלכות.

חנוך העניך: אתה מתפייט יפה מאד... גם עליך ניכרת ההתרגשות מהאי יומא... לידיעתך, הלעכוויטשער נפטר בשנת תק"ע, ואנחנו היום בשנת תשפ"ד. מאה, מאתיים, מאתיים וארבע עשרה שנה! כל הדברים האלה היו אז, מה הם שייכים לזמננו?!

ברוך מרדכי: גם אני חושב על זה רבות. מדברים רבות כל כך על הצדיקים והחסידיים בדורות עברו, על עבודתם, על קדושתם וצדקתם, מה ענין כל אלו לדורותינו אנו? הם חיו בעולם נקי יותר, מרומם, ללא כל האמצעים המטרידים את נפשו של האדם, רבותיהם היו שרפי מעלה, דומני שכל הדיבורים על דבקות באורם שייך לעולם הדמיון...

יעקב יצחק: חס ושלום! איך אתם מדברים! אוי וויי! מי היה מאמין שאברכים מופלגים כל כך בתורה ועבודה יהרהרו בדבר זה?! אני מאמין באמונה שלמה שכל קדושה, כל התגברות, של כל יהודי! בפרט של צדיקים מותריה היא את חותמה, לעד ולנצח נצחים! מאירה ומשפיעה עד היום הזה, צריך רק לגלות רצון לך, להכין כלים לנפש שתאיר.

כבר אמר הלעכוויטשער על מאמר חז"ל במדרש תנחומא 'האבות עשו סימן לבנים', סימן הוא מלשון רושם ואת – צייכען, האבות בעבודתם עושים רושם בליבות הדורות הבאים אחריהם, מלכותו ואמונתו לעד קיימת מכח אבותינו – עלינו.

שלמה חיים: ר' יעקב יצחק זועק במילים ספורות את כאבו, אנסה לפשט את דבריו. מחשבה אכן אופיינית היא זו כי אין לנו תפיסה מה התרחש בעולמם של אלו הצדיקים והחסידיים, ורווחת היא אצל רבים, אך אם ננסה להתבונן בפשטות מה היה האווירה בצל קורתם, נקח לדוגמא את נושא התפלה, אם אצל היהודי הפשוט תפילת השחרית היוותה חובה שצריך לקיימה, ומקיימים אותה בכל פרטיה ודקדוקיה, ככוונה, מילה במילה!

באו הצדיקים ועשו אותה לחוויה! לשעה של קורת רוח! תענוג של דבקות! כן הדבר בשבת קודש. היהודי הפשוט שומר שבת ככל משפטה וחוקתה, אך החסידים חוו את השבת, הצדיקים התבוננו ביום השביעי המשבח ואומר, הצדיקים זעקו – מי יפאר גודל פאר המלכה.

ככל שאדם מקדש ומטהר עצמו יותר ויותר, הרגשותיו הרוחניות נגלות ביתר שאת. אם ניגש אתה לתפילה מתוך השתוקקות לתשוקה, אם

בשבת בלילה גואים בך הרגשות כי 'רבות בנות עשו חיל' – אך – ואת, את עליית על כולנה, שכינה הקדושה, מנעמי עולם הזה אמנם יפים הם, לעיתים אף אני נגרר אחריהם... אך כעת בליל שבת, בעת עלייתך, נשמתי מתגלית ביפיייה וחושקת לעשות רצון השי"ת.

ראש החבורה: יפה אומרים כאן. אכן, איננו במדרגה של גורי הארי החי – מרן מלעכוויטש זי"ע, עדיין מרגישים אנו רצונות גשמיים בשבת קודש, יש לנו מחשבות זרות בעת התפלה, אך כן, שבת קודש אצל החסיד – גם בעצם היום הזה, יום קדוש הוא מבוא ועד צאתו, זה בכה וזה בכה, הצד השווה שבכולם שהוא זמן להתלכדות כוחות הנפש סביב התשוקה לדבקות באלקים חיים.

אולי אין לנו עדיין בסוף התפלה את תחושת שברון הלב שביטא מרן הס"ק באמרו שתקנו לנו חז"ל לומר עלינו לשבח בסוף התפלה בכדי שנוכל לעמוד בשברון הלב בהעלותנו על ליבנו את שפלות איכות תפילתנו, לא זכינו עדיין לשברון לב שכזה, אבל עדיין נעמידם אנו לתפילה מתוך רצון אמיתי ופנימי לאהבה וליראה את ה' הנכבד והנורא אזי בהחלט יש לנו חיות מצדיקים אלו – אף אם אלו נסתלקו לפני שנות דור.

לחיים! לחיים! שזכה תמיד לדבקות בצדיקים בפרט ברבותינו הקדושים, שיסוד וחטיבה אחת להם – קרעו לבבכם! מאכט'ס אויף אייער הארץ – פתחו לבבכם להשי"ת, לתורתו, לאהבתו ויראתו. כשלבכם יהיה פתוח כאלום לעבדו ית', תווכחו לדעת כי השאר הוא הבל הבלים.

ברוך מרדכי: ה'דברי שלום' מביא את היסוד הידוע בשם הרה"ק המגיד מטשערנאביל זי"ע כי התפילות בימות החול עושות את השבת, כי יש ד' תפילות ביום יחד עם ק"ש שעל המיטה וכל תפילה היא כשעה ו' ימות השבוע ובכל יום ד' תפילות עולה כ"ד כנגד כ"ד שעות השבת, בהמשך לדברי ראש החבורה בתחילת הסעודה על ה'בן זוג' של השבת – השכינה הק', חושבני כי אכן אור התפלה ואור השבת כוונה אחת להם, להיות לבן זוג לשכינה הק', לשפוך נפשו לה', להתענג על ה'!

אהרן יוסף: ידוע שהרה"ק ר' משה מקאברין כשהגיע פעם הראשונה למרן הס"ק לא הרגיש שמצא את שאהבה נפשו, ופנה לצאת ולחפש רבי אחר, אך בדרך יציאתו ראה את בנו חביבו של מרן – הרה"ק ר' אהרן שזכה וממנו תוצאות חיים ואורו של מרן הס"ק נמשך מזרעו אחריו, כשעומד בסוף התפלה ואומר 'בית יעקב לכו ונלכה באור ה', ר' משה ראה את ההארה והחיבור הפנימי בו נמצא הרה"ק ר' אהרן באמרו מילים אלו, פנה לחזור באמרו שתפילה יפה כזאת באמצע השבוע לא נמצאת בכל מקום ודבק במרן הס"ק.

חנוך העניך: כשמוע דבריכם חוזני בי. אכן, הוא אשר לימדני מרן הס"ק זי"ע ותלמידיו, בשביל לדבוק בהשי"ת, לאהבה אותו, לשמוח בו, לא צריך להתבונן ולחשוב יותר מדי רק לחיות, להתחבר, לשאוף להרגיש רגשות רוחניים, לאחר שהאדם מתחבר לחיים הרוחניים, אזי כל אחד כפי הרגשות לבבו ותכונות נפשו, זה בשיר וזה במילים, זה בתורה ובתפלה וזה בצדקה ומעשים טובים, זה בלימוד ספר פלוני ורעהו בלימוד ספר אחר, אך העיקר כמאמר הרה"ק מוויילענדיק בשארית ישראל – שער התקשרות פרק ב' – כי עיקר העבודה הוא גילוי נקודת הלב.

שלמה חיים: אכן כן, זו היא משנתם ודרכם של רבוה"ק מדור דור. העיקר היא גילוי נקודת הלב. זכותו יגן עלינו כמאמר הצדיקים – זכותו מלשון זך ונקי, זכות עבודתו, נקיית קדושתו, היא אשר תגן עלינו.

ואשפוך את נפשי

דברות קודש מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יומא דהילולא מרן הס"ק מלעכוויטש זי"ע – י"ג שבט תשפ"א

עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מגן ומושיע להם לבניהם אחרים בכל דור ודור.

התאספות פנימית כדי להדבק בנקודת עבודת הצדיק
הננו נאספים כאן היום לרגל יומא דהילולא של מרן הס"ק מלעכוויטש זי"ע ועכ"ל, התאספות זו אין לה להיות רק שמדברים מאותו צדיק באופן חיצוני, אף שודאי זכות וסגולה גדולה היא, כפי שאמרו צדיקים שבדיבורים אלו נעשה רושם גדול, אבל כדרך שמרן לא היה יכול לסבול דבר שנעשה מן השפה ולחוץ, ודאי אם כן בהתאספות ביומא דהילולא דיליה אין להסתפק בחלק החיצוני, אלא להדבק בפנימיות נקודת העבודה שהנחיל לרבים, יום זה צריך להיות אבן פינה להאיר לנו נקודת עבודתו של אותו צדיק כל ימות השנה.

עלינו לתת שבת והודיה להשם יתברך על שזוכים אנחנו להעלות זכרם ודברותיהם של אלו הצדיקים, כי באמת הלאי שבעת נאחז אחר שהשלמנו כל מה שיש לנו להשלים בעוה"ז באורך ימים ושנים ונהא בגן עדן אחר כל הזיכוכים, שנוכל להשיג כלשהו במה שפעלו אותם צדיקים בזה העולם. אלא היות שעזרת אבותינו אתה הוא מעולם, אחר שזכו בעבודתם וגייעתם להשיג בהשגה אלוקית דרך עבודה, ודאי הבורא יתברך מגן ומושיע להם בזה שמאיר דרך זו אף לבניהם אחרים בכל דור ודור – כפירוש הצדיקים.

על זה מבקשים יזכור אהבתם ויחיה זרעם, הזריעה שנושטתה על ידי עבודתם שאינה בטילה לעולם. וכדרך דאיאת מהחידושי הר"מ בכונת ברכת 'מגן אברהם', שהקב"ה מגן על נקודת האמונה שהשריש אברהם אבינו בזרעו אחריו שלא תבטל לעלם, כן הנקודה שהאירו הצדיקים בתלמידיהם ובאשר חפצים לילך בדרכיהם, הבורא יתברך מגן על נקודה זו ומושיע לה שלא תאבד ותוכל להאיר בלבנו.

ידיעת מהות האמיתית של עבודת התפילה
נדבר עתה מנקודת עבודה אחת שצריכה להיות אצל כל החפץ להיות לו שייכות ונגיעה לאותו צדיק ולזריעה שזרע בעוה"ז והיא עבודת התפלה. אמרו חז"ל (ברכות ה): שתפלה

מזוכך שהיה יכול להתפלל באופן שבעת שאמר אדון לא חשב על עולם, לי יש גוף חומרי והכיצד יהא בכחי לכוין מוחי ולבי בעת התפלה.

המשוקע בהומריות יתחזק ביותר בעבודת התפלה
על זה פירש מרן הכתוב (מלכים א ה ח) 'והתפללו אליך דרך ארצם', בכח התפלה לבקוע כל הארציות, כלומר אפילו מי שעדיין מונח בארציות למחצה ולשליש ולרביע, בכח התפלה יצא מרצונותיו הארציים וידבק בהשם יתברך. כדרך מאמר בנו הר"נ זי"ע שהתפלה נקראת עבודה שבלב, כדרך שדה המלאה קוצים ופסולת שעל ידי שמסלקים הכל ומשביחים אותה בדברים המועילים לקרקע נעשית שדה ראויה לזריעה, כך התפלה מסלקת מהלב את הפסולת ומעבדת אותו להיות לב משתוקק להשם יתברך – לבי ובשרי ירננו לא-ל חי.

ממילא אם מונח האדם בארציות, ארובה צריך להשקיע כחות בעבודת התפלה שתבקע את הארציות ותעבד לבו. תפלה כזו ודאי צריכה הכנה והתבוננות מקודם. כדרך שהיה מרן אומר שהבאים אליו לשבת יבואו כבר ביום רביעי, כי אם באים ביום שישי, לבל שבת עדיין עייפים מטלטולי הדרך וביום השבת כבר חושבים כיצד ישונו לביתם ומתי יהיו אצלי. ומזה יש ללמוד לעבודת התפלה, שהנכנס להתפלל ללא קורטוב הכנה מקודם, שעובר מהעסק בעניניו מיד לתוך התפלה, הכיצד יהא לו חיבור לתפלה, הלא הלב נצרך למשך זמן כדי להיות פנוי. לכן יש להתכונן קודם התפלה אם בתורה אם בתפלה ואם בהתבוננות.

ואם בימות החול כן כל שכן בשבת, כדרך מאמר מרן הר"נ די וואך ווי די וואך חאטש שבת, ואין הכונה די וואך ווי די וואך מצד העבודה, כי מצד העבודה וההשגה שאף להיות 'ששת ימים תעבוד', רק מצד ההרגש וההשגה שאף אם אינם בשלמות בימות החול 'חאטש שבת', שיהיו תפלות השבת וכל יום השבת מבואו ועד צאת ו בחיות פנימית, ובימות החול ישתוקק ויצפה לתפלות השבת.

אמנם ודאי לא רק תפלות השבת יהיו מתוך תשוקה וחיות אלא כל תפלה, כי כל זמן שאינו משים לבו והתפלה אצלו קבע כדבר שצריך לעשותו של פעמים ביום עדיין אין זה תפלה. רק כאשר יודע שתפלה היא רחמים ותחנונים לפני המקום ומתבונן בזה בכל תפלה מחדש, קודם שנגש לתפלה מתבונן מה עומד לעשות – מי הוא העומד בתפלה ולפני מי עומד בתפלה, אזי יש לו שייכות למהות האמיתית של תפלה ותפלה כזו מעבדת את הלב.

בדברי שלום (פרשת במדבר) מביא בשם מרן עה"פ (תהלים כט ח) 'חיל ה' מדבר קדש', הבורא יתברך מייחל ומצפה לדיבור קדוש שמוציא איש יהודי מפיו. ויש לידע שעל אף כל מה שדיברנו ודאי שכל תפלה חביבה מאד לפני השם יתברך והוא יתברך משתעשע בכל תיבה, אבער תפלה איז גאר עפעס אנדערש.

הזמן מסוגל להתחזק בעבודת התפלה
אצל מרן היו כמה נקודות שהתייעו עליהם ביותר ואחד מהם עבודת התפילה, כפי שקבלו ממרן הקדוש מקארלין שהיה בחינת 'ואני תפלה', ממילא יום זה מסוגל לחיזוק בתפלה, וכל מה שהנני אומר אינו אלא לעורר את עצמי להתחזק בתפלה ביום המסוגל.

יעזור השם יתברך שזכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, בנעם אלימלך (פרשת בא) איתא 'זכותו' הוא הזיכוכ שזדככך אותו צדיק והאיר את העולם, 'גן עלינו' בכל הדורות שנוכל להחזיק בדרכיו ובדיבוריו, שלא נחשוב שהם דיטוגמא ישנה – דיבורים ישנים שכתובים בספרים, אלא נחיה עם הדיבורים ונחדש אותם תמיד בלבנו. ובזכות הצדיקים יתבטלו מעל כל בית ישראל כל מה שעוברים בתקופה זו ויזכו כולם לישועה בכלל ובפרט בכל הענינים.

היא מדברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בהם, הכונה אינה לבני אדם המזלזלים בהלכות תפלה או שח"ו מזלזלים בכלל בתפלה, אלא שאינם מבינים מהי תפלה ומזלזלים בערכה.

יש החושבים שתפלה היא דבר שצריך לעבור שלש פעמים ביום – להכנס לבית הכנסת לקחת סידור ולומר כמה אלפי תיבות. אמנם ודאי שיוצאים ידי חובת תפלה גם באופן זה, ואפילו כונת פירוש המילות אינה מעכבת אלא בפסוקים ראשונים בקריאת שמע ובברכה ראשונה בשמונה עשרה, ובודאי גם שכל תפלה חביבה לפני הקב"ה, כמאמר מרן אדמו"ר זקן זי"ע 'כי אתה שומע תפלת כל פה', אפילו גאר מויל – רק בפה, אבל המהות האמיתית של תפלה נעלה מאד – עומדים ברומו של עולם.

כפי שלומדים מדבריו של אותו צדיק שהשיג תפלה מהי – דבריו של מרן הס"ק הלא אינם דברים נחמדים בעלמא, כפי שמסופר שבפעם עלגו המתנגדים על דבריו בפירוש הכתוב, נענה ואמר וכי הפסוק קשה ועלי ליישבו הלא אנכי קשה וברצוני ליישב הפסוק בקרבי. ופעם אמר אחי קחו ללבכם את הדיבורים הקדושים כי קודם שהננו אומרים מילה שטענט אונז ווי שפייען און ס'שניידט אונז ווי מעסערס [דוקר לנו כיתדות וחותר לנו כסכינים].

לייחד את המחשבה בכל דיבור בתפלה
וכן אמר מרן על עבודת התפלה, בעת שאומר אדם אדון עולם, אם בשעה שאומר אדון חושב על עולם עדיין אין זו תפלה. אמנם ודאי רחוקים אנחנו ביותר מדרגה זו וכמעט אין זה שייך אלינו, אבל בכל זאת יש לנו ללמוד מזה מהי תפלה – כל אחד לפי דרגתו, ולכל הפחות לא נאמר אדון מבלי לחשוב מהו אדון. כי אף אם איני בדרגה זו שבאמירת תיבה בתפלה ארגיש שאין שום דבר בעולם מלבד תיבה זו, אשתדל על כל פנים לצמצם את המחשבה והדיבור יחד באמירת תיבה בתפלה.

כאשר נכנסים להתפלל לא הגוף בלבד נכנס אלא אף הלב והמוח, וקודם התפלה נעצרים להתבונן שנגשים עתה להתפלל לפני השם יתברך – דע לפני מי אתה עומד, ללא הבדל מתי מתפללים וכמה פעמים מתפללים, כי בכל תפלה מחדש עומד האדם לפני ה', וקודם שמתפלל צריך לבקש מהשם יתברך 'ה' שפתי תפתח', שיזכה לפתוח פיו ולהוציא דיבורים לפני מלך מלכי המלכים.

וכן פירש הר"ק ר' יחיאל ממוש דברי הגמרא (ברכות ה): שנים שנכנסו להתפלל וקדם אחר מהם והתפלל ולא המתין את חבירו ויצא טורפין לו תפלתו בפניו. שנים שנכנסו להתפלל הם המחשבה והדיבור, כי בעת התפלה צריך לפנות מחשבתו מכל עסקיו הן גשמיים והן רוחניים, ולייחד מחשבתו לגמרי למצב שעומד בתפלה לפני ה'. אבל אם אחר שנכנסו המחשבה והדיבור קדם אחד מהם להתפלל ולא המתין את חבירו, שאמר תיבות התפלה בעוד המחשבה עדיין עסוקה בענינים אחרים, טורפין לו וכו' ח"ו.

עיקר התפלה בנקודה הפנימית שבלב
עיקר התפלה היא כמאמר מרן וכן איתא במאור עינים (פרשת דברים) בשם מרן הבעש"ט הק' עה"פ (תהלים עט ג) 'שפכו דמם כמים סביבות ירושלים ואין קובר', ירושלים הוא לב העולם ומורה על לב האדם, 'שפכו דמם' מורה על עבודת התפלה כמאמר הכתוב (שמואל א טו) 'ואשפוך את נפשי לפני ה', ופעמים אף ששופך לבו בתפלתו אין זה אלא 'סביבות ירושלים ואין קובר' – בעומק הלב. כי עיקר התפלה שתהא בעומק פנימיות הלב.

בל יחשוב אדם שענינים אלו שייכים רק לאנשים רמי מעלה, אבל אני כולי האי ואולי שאוכל לומר בכונה פסוק ראשון בק"ש וברכה ראשונה בשמו"ע. ואם למרן היה גוף

תפלה בקול ובהתלהבות בהיכל לעכוויטש
מרן הס"ק היה אומר אופן התפלה צריכה להיות א' ווארט נאך א ווארט ביז עס צוקריינט זיך, כלומר כפי ששני אנשים רבים ביניהם – אומר אחד מילה לשני – השני עונה לו, וכך מילה אחר מילה עד שהמריבה מתלקחת ועולה ל"ע, כך גם בתפלה עד שתהא שלהבת עולה מאליה.

כתב בספר אור ישרים: תפלתו היה ברגש גדול ובהתלהבות עצומה, עד שהיה נשבר ונמס כל לב עקומה. וכל המקושרים אליו היה בדרך הזה בהתלהבות ובהתפעלות גדולה, עבודתם היתה כשרפי מעלה.

לאחר הסתלקות מרן הק' מקארלין זי"ע נסעו תלמידיו הגדולים מרן הס"ק זי"ע והרא"ש מסטאלין זי"ע להרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבוז זי"ע וגם שם התפללו בקולי קולות. הגם שדרכו של הרבי ר' ברוך היה להתפלל בחשאי, בזה קבלו עליהם את הדרך של קארלין. ואמרו: דאס האבין מיר מקבל גיזוען פון אונזער רבי'ן און ווען משיח וועט קומען זיינען מיר זיינע תלמידים און ער וועט זיין אונזער רבי [זאת קבלנו מהרבי שלנו, כשמישה יגיע יהיה הוא שוב הרבי שלנו ואנו נהיה תלמידיו].